

אור השבת

הדלקת נרות - 19:30

מוצאי שבת - 20:34

* עפ"י זמני ת"א

"והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע"

פרשת חוקת פותחת במצוות פרה אדומה, זוהי מצווה השייכת למצוות השמעיות (שטעמן ונימוקן לא פורשו לנו).

נשאלת השאלה: מדוע אין התורה מסתפקת במתן מצוות שכליות (שטעמן ונימוקן עימחן) ומטילה עלינו גזירות וחוקים כמו פרה אדומה, המשמשים סיבה למקטרגים להכעיס אותנו בשאלה: "מה המצווה הזאת? ואיזה טעם יש בה?"

חסביר את העניין ר' יעקב קראנץ (המגיד מדובנא) במשל הבא: איש בור ועם הארץ עלה לגדולה בעושר ובנכסים רבים, וכתוצאה מכך הצליח לשדך את בתו על בנו של רב העיר. לאחר החופה חש אבי הכלה, שאין מחותנו הרב מעוניין להאריך איתו בשיחה ואף מתחמק מלשחות בסביבתו בתירוצים שונים. שאל האיש את הרב: חרי כבר נעשינו ב"ח מחותנים זה לזה! מדוע הינך משתדל בכל מיני דרכים להתרחק ממני? השיב הרב לשואל: נכון הדבר שחיננו מחותנים, ועל כך יש להביע השתוממות ופליאה, אך בוודאי אינך צריך לתמוה על כך, שאין בינינו שפה משותפת וחבנה בעניינים שונים...

"הנמשל הוא", אומר המגיד מדובנא: "שחקב"ח בחר בנו מכל העמים להיות לו עם סגולה ונתן לנו את תורתו, המעניקה לנו חיי שעה וחיי עולם. אנו לתומנו סבורים, שכיוון שנעשינו מחותנים עם השם יתברך בקבלת תורתו, עליו לגלות לנו טעמי המצוות וכל הסודות הגלומים במעמקי התורה, אך אין הדבר כך. עלינו להתפלא על עצם הבחירה, שהבורא בחר בנו מכל עמי העולם במתן תורה, ואל לנו לתמוה על כך, שהעלים מאיתנו כמה מסודות התורה וטעמי המצוות."

" כל העושה מריבה עם רבו, כאילו עושה מריבה עם השכינה, שנאמר: 'הנה מי מריבה, אשר רבו בני ישראל את ה'.

(ולמעשה רבו כאן בני ישראל עם משה ואהרן, ולא עם ה')

~ רבי חמא בר חנינא ~

הישיבות הקדושות: במקומות ציבוריים כמו בישיבות הקדושות שמנגבים בחורי ישיבה רבים, אם ניכר שהמגבות מלוכלכות, מותר לשטחן בשבת על גבי כמה כסאות, ואפילו לתלותן על גבי חבל כביסה מותר, שכיון שניכר בהם הלכלוך אין חשש של 'מראית העין' שיאמרו האנשים שכיבסן בשבת.

ומכל מקום, יש לשים לב שלא לנגב במגבות שניגבו בהם רבים מדאי, מחשש שמא ייכשלו באיסור סחיטה. ומאידך, יש להעיר לתשומת ליבם של האחראים, להחליף את המגבות בתכיפות יתר, ובפרט בשבת שלא ייכשלו באיסור.

מוריד הטל: טל או טיפות מים מועטות שנפלו על בגד 'חדש' 'שחור' 'שמקפיד עליו שלא ללבוש בלי הניעור', אסור לנער בשבת, כיוון שנחשב הדבר כמו כיבוס. אבל אם לא מקפיד ללבוש כך, או שמקפיד אך אינו חדש או אינו שחור, מותר לנער את הטל מעליו.

נמצאנו למדים שרק בהצטרף שלושת התנאים, אז יהיה אסור לנער את הבגד, ואלו הן: **א. חדש** (שלא השתמש בבגד הרבה, באופן שניכר בו חידושו). **ב. שחור** (ולא צבעים אחרים אפילו כהים כמו אדום). **ג. מקפיד שלא ללבוש בלי הניעור.**

מתוך ילקוט יוסף

פינת ההלכה

מלאכת מלבן

סמוך להסקה: בגד שנרטב במים, אסור להניחו בשבת סמוך להסקה כדי לייבשו, אם המים יכולים להגיע לחום ש'היד סולדת בו' (פירוש- חמים מאוד שהיה נמוע לשתותם). כיוון שיש בזה איסור 'מבשל' וגם איסור של 'מלבן'. אבל אם מניח את הבגד רחוק מעט מההסקה, באופן שאין המים יכולים להגיע לחום שהיד סולדת בו, מותר, שכל שהמים אינם מגיעים לחום שהיד סולדת, אין בזה איסור 'מבשל'. וכל שאין בו איסור 'מבשל' אין בו גם איסור 'מלבן' כיוון שאז אינו מתלבן היטב.

על גב הכסא: בגד שנרטב במים או מגבת, מותר להניחם על גב הכסא כדי שיתייבשו, אך לא יניחם על גבי כמה כסאות הסמוכים זה לזה, כיוון שנראה שמתכוין לייבשו.

"ה' רועי לא אחסר"

~מדרש' תז"ף~

"זאת חוקת התורה... ויקחו אליך פרה אדומה"

גוי אחד שאל את רבן יוחנן בן זכאי (נשיא הסנהדרין בימנו אחרי חורבן בית שני) **אמר לו:** "אלה הדברים שאתם עושים נראים כמין כשפים. מביאים פרה ושוחטים אותה ושורפים אותה וכותשים אותה ונוטלים את אפרה, ואחד מכם מטמא למת, ומזים עליו שתיים-שלוש טיפות (שם האשוראים באפר הפרה) ואומרים לו: טהרת! (אין האמאלה שבקה בק)".

אמר לו (רפ"ס): "לא נכנסה בך רוח של טירוף מימידך?"

אמר לו (הג"ו): "לא". **אמר לו (רפ"ס):** "ולא ראית אחד שנכנסה בו רוח של טירוף?" **אמר לו (הג"ו):** "כן".

אמר לו (רפ"ס): "ומה אתם עושים לו?" **אמר לו (הג"ו):** "מביאים עיקרים (שרש צמחים) וכותשים אותם ושוחקים (מפוררים) אותם ומעשנים תחתיו ומרביצים (מתזים) עליו, ורוח הטירוף שהייתה בו בורחת".

חוקדש להצלחה ובריאות איתנה לנצחיה בת שרה הי"ו

פינת האמונה

~מדרש' תז"ף~

בלי כפייה?

אנו זוכים ללמוד ביחד על סוגיית 'חיי תורה', ובעזרת ה' יתקיים בנו: "עץ חיים היא למחזיקים בה". נלמד היום על כפיית התורה על עם ישראל - האומנם?
מי מאיתנו אוהב שכופים עליו?

אפילו דברים שאנחנו אוהבים מאבדים את טעמם הטוב כאשר כופים אותנו לעשות אותם. אחרי שלמדנו שהתורה היא הטבע המיוחד והמתאים כל כך לעם ישראל, נשאלת שאלה גדולה: אם כל זה נכון, **למה במעמד הר סיני כפו אותנו לקבל את התורה? מדוע הקב"ה כפה עלינו את ההר כגיגית?** אם התורה כל כך נעימה וטובה, היה יכול משה רבנו ללמד איזה שיעור מעניין על חשיבותה וטבעיותה של התורה, או שהיו מחלקים שם לכל אחד עלון "אור השבת", וכולם היו מקבלים את התורה מיד בלי כפייה... מה שמתמיה עוד יותר הוא שעם ישראל דווקא התלהב מהרעיון ואמר 'נעשה ונשמע' אז למה לכפות?

מה היינו אומרים אם היו כופים עליו לנשות או לשרות כפי לא להתייבש הקב"ה באמת כופה על עם ישראל את התורה, ואומר שאם יקבלו אותה- מוטב, ואם לאו- שם יהא מקום קבורתם!

אמר לו (רפ"ס): "והלא ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר! כך טומאה רוח רעה היא, שנאמר: יוגם את הנביאים (נשיא שקר) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ".

כשיצא הגוי אמרו לו תלמידיו (שם רפ"ס): "רבי! לזה דחית בקנה (פצרת אורתופדיקה, שאין בה משא), לנו מה אתה משיב?" **אמר להם:** "חייכם! לא המת מטמא, ולא המים מטהרים, אלא אמר הקב"ה: 'חוקה חקקתי לך, גזרה גזרתי לך, אין אתה רשאי לעבור על גזרתי!'".

"ויקחו אליך פרה אדומה תמימה..." על פס' זה שואלים: **"מפני מה כל הקורבנות (קורבנות ציבור) באים זכרים, וזו באה נקבה?"**

אמר רבי איבו: "**משל לבן שפחה** שטינף בפלטיין (בארמון) של מלך. אמר המלך: תבוא אימו ותקנח (תנגח ותקח) את הצואה בחיקה". כך אמר הקב"ה תבוא פרה (מצוות פרה אדומה) ותכפר על מעשה העגל (על חטא העגל ישראל). ומפני מה לא ירוקה ולא שחורה ולא לבנה- אלא דווקא פרה אדומה? אמר הקב"ה: תבוא "אדומה" ותכפר מעשה אדום- זה זהב העגל.

אך המשמעות של הכפייה הזו היא **להראות לעם ישראל שאי אפשר בלי התורה.** זאת לא כפייה חיצונית טכנית, אלא הבהרה חד-משמעית שבלי תורה אין לנו קיום. **למשל רופא שאומר לחולה: "או שאתה לוקח את התרופה או שאתה מת", האיום שלו אמיתי, ובא להבהיר עד כמה חיונית התרופה.**

אילו ניתנה התורה רק בבחירה, היה עלול להיווצר רושם מוטעה שאם רוצים אפשר לקבל את התורה, אך אם לא- לא חייבים. **בכפייה הייתה הבהרה שבלי תורה אין קיום.** כך גם אפשר להסביר גמרא נוספת, שאומרת שהקב"ה התנה עם מעשה בראשית תנאי: אם יקבלו ישראל את התורה- מוטב, ואם לא- יחזיר הקב"ה את העולם לתוהו ובוהו. **מזה משמעות חתנאי? לפי ההסבר של המהר"ל מובן שללא התורה עולם חסר את העיקר שלו, את הנשמה, ובלשון המהר"ל: את הסדר שלו. לכן אם עם ישראל לא יקבל את התורה, באופן אוטומטי - העולם יחזור לתוהו ובוהו!** התורה באמת מתאימה לנו, אך כדי שלא נבוא לזלזל בה, כפה אותה ה' עלינו, שנדע שבלעדיה - אין לנו ולעולם קיום.

עצות גמאים נמשך לצוסק סוגיית 'חיי תורה'...

ונלמד: ה'הצות איננה דת.

אלא "צריך תיים"-

מה המשמעות?

וּמֹשֶׁה הִכָּה בַסֶּלַע

~מדרש' תנ"ך~

לכן נאמר "לא האמנתם בי להקדישני" – אלא עשיתם את הנס האחרון דומה לראשון. לכן, שבועה – "לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם".

(עפ"י פסיקתא זוטרטא, במדבר, פרשת חוקת, דף קכג עמוד א')

מאחר שלא ידע משה איזה סלע הוא שעליו לדבר אליו, ובראותו שהוא מדבר עם הסלע ואינו מוציא מים. אמר: "בוודאי אין זה הסלע שציווה לו הקב"ה שאם היה הסלע הזה בוודאי היה מוציא מיד מים כפי שאמר לי הקב"ה", וכשראה שישראל מתעקשים ואומרים להוציא מים דווקא מן הסלע הזה, אמר: "שמא טועה אני בצווי ה' יתברך והתכוון לסלע זה, וזה שלא יוצאים מים מפני שאני צריך להכותו, כפי שהיה בשעה שייצאו ממצרים שאמר לו הקב"ה להכות במטח בסלע ויצאו מים, כפי שנאמר בפרשת בשלח: "הגני עומד לפניך שם על הצור בחורב וזכית בעצור". וכשהרים משה ידו להכות בסלע הופיע לפניו הסלע שאמר לו הקב"ה באותו מקום, והכה בסלע ויצאו טיפות דם במקום מים.

ויש אומרים שהתחילו לצאת טיפות של מים, אמרו ישראל למשה: "בן עמרם! המים האלו שאתה מוציא די לתנוקות ולגמולי חלב" נתן מכה שנייה והתחיל הסלע זורם מים שטיבעו את כל הליצנים שהיו מרנגים אחרי משה ונאבדו מהעולם שלא זכו לשנות מאותם המים.

במדרש זה נערכת השוואה בין שני אירועים שהוצאו בהם מים מן הסלע: הראשון אירע במקום ושמו מסה ומריבה (שמות פרק י"ז), ובו ציוה האל את משה להכות בסלע. השני המתואר בפרשה שלנו, אירע במדבר צין (במדבר פרק כ'), ובו הורה האל למשה לדבר אל הסלע, ואולם משה במקום לדבר הכה בסלע, ועל כך הגיב האל:

"ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם" (במדבר, פרק כ' פסוק י"ב).

"להקדישני" – כיצד היו משה ואהרן צריכים לנהוג כדי לקדש את שם ה'? שאמר להם הקב"ה "ודברתם" – ומשה הכה בסלע, ואהרן עומד ורואה ולא מוחה בידו.

ומדוע חשוב כל כך לצדע את הוראת ה' במדויק?

שכן אותותיו של הקב"ה אינם דומים זה לזה: במסה ומריבה אמר "וזכית בעצור ויצאו מננו מים" (שמות, פרק י"ז פסוק ו'), וכאן אמר להם "ודברתם אל הסלע".

להודיע כח גבורותיו של הקב"ה. למדנו שאין אותות ומופתים של מי שאמר וזיה העולם דומים זה לזה, אלא "חדשים לבקרים".

שׁוֹ"ת מֵהַכְרֵשָׁה

ר' עזרא מרחב

ש: בפרשתנו מסופר על מות אהרון ומרים. אילו חילים נרדפות יש למילה "מת" בפרשתנו?

ת: א. נאסף אל עמיו. ב. גווע.

ש: א. מה שם המקום שבו מת אהרון? ב. מה משמעות השם הזה?

ת: א. הור הור. ב. הר על גבי הר.

ש: מה הם שלושת התנאים הנדרשים ל- "פרה אדומה"?
ת: א. תמימה, כולה אדומה. (אם יש בה 2 שערות שחורות נפסלת).
ב. אין בה חום. ג. לא עלה עליה עול.

ש: מה משליך הכהן לתוך שריפת הפרה?

ת: עץ ארז, אזוב ותולעת שני.

ש: "ותמות שם מרים ותקבר שם". א. היכן נקברה מרים? ב. מדוע נסמכה מיתת מרים לפרה אדומה??

ת: א. מרים נקברה בקדש. ב. ללמדנו שמיתת צדיקים מכפרת כשם שקרבנות מכפרים...

ש: מנין למדים שהקב"ה חס על מחונם של ישראל? (רש"י)

ת: מהפסוק: "והשקית את העדה ואת בעירם" (בעירם=בהמותיהם).

ש: א. איזה כינוי נתנו בני ישראל למן? ב. מדוע נקרא בשם זה?
ת: א. מן = לחם קלוקל.
ב. בגלל שהמן נבלע באיברי הגוף.

רבי יעקב בן אשר חבר הספר- "ארבעה טורים"

"והיו עיניך רואות את מוריד"

מעשה שהיה כך היה...

מסופר על הרא"ש שפעם אחת קבל מכתב מבנו הגאון רבנו יעקב בעל הטורים. ובמכתב היה כתוב: "שאלה לי אליך אבי ומורי- אדם כמוני שאין לו כסף לקנות אוכל מיוחד לשבת, האם כדאי שאבייש את עצמי ואבקש מתנה מאנשים, או שעדיף לאכול בשבת את האוכל של יום חול ובלבד שלא אבקש מתנת בשר ודם?" שלח לו אביו: "חז"ל אמרו: עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות". ושאל אחד מהחכמים: איך ייתכן שזוהי התשובה של אביו הרי לכאורה אביו היה צריך להביא לו אוכל לשבת!!

אלא מוכרחים לומר שכנראה גם לרבנו רא"ש לא היה אוכל לשבת... ומכאן יוצאת התביעה הגדולה עלינו!! אם הצדיקים שלא היה להם מה לאכול בשבת ישבו ועסקו בתורה וכתבו ספרים כאלו גדולים... אנחנו שיש לנו את כל התנאים: מזון, שפע גשמי, על אחת כמה וכמה שעלינו לעסוק בתורה יומם ולילה.

ולכן היה חוסך כל השבוע מפיתו עד שחסך מעות לקניית "כסא דהרסנא" (סרדינים) לכבוד שבת קודש. וזה רק מראה כמה חיו בזמנם חיי דחקות ועוני מכפיר.

ועם כל זאת רבנו יעקב חיבר את חיבורו הנפלא ארבעה טורים שמחולק לארבעה חלקים א- אורח חיים- הלכות יום יום לעם ישראל. ב- יורה דעה- הלכות למורי הוראה. ג- הלכות אבן העזר- הקשורות לנושא נשיאת אשה כתובתה וכן גירושין וייבום. ד- הלכות חושן משפט- הינם הלכות הקשורות לדיינים בדיני ממונות החמורים.

לוי' שיעורים בכפר בליו ב':

יום ב': שיעור בישניות- לימוד סדר מועד, שעה: 21:00. השיעור מתקיים בבית משפחת טאייב.
יום ג': שיעור בספר התניא- מפי הרב מאיר הכהן, שעה: 21:00, השיעור מתקיים בבית הכנסת בכפר בליו ב'.
יום ה': שיעור פרשת שבוע- שניים מקרא ואחד תרגום, שעה: 20:30, השיעור מתקיים בבית הכנסת בכפר בליו ב'.
שבת קודש: שיעור רש"י כ-20 דקות לפני תפילת מנחה.

לוי' תפילות בשבת:

מנחה ערב שבת: 19:25
שחרית: 9:00
מנחה: 18:45
סעודה שלישית: 19:15
ערבית מוצ"ש: 20:25

לפרטים על זמני שיעורים ותפילות:
בטל: 050-3503025

רבי יעקב, בנו השלישי של הרא"ש. נולד באשכנז קרוב לשנת 1270. חיבר את "ספר הטורים", שהוא ספר הלכה מרכזי, על פיו נתחבר ה"שלחן ערוך", וכן "ספר הרמזים" ופירושו לתורה.

ר' יעקב בן אשר, מגדולי הפוסקים. נולד באשכנז ובא עם אביו הרא"ש לספרד בשנת 1305, ובשנת 1317 מינה אותו אביו, ביחד עם אחיו ר' יהודה, לגבאי צדקה (ע"י צואת ר' יהודה בבית תלמוד ח"ד 340).

ר' יעקב לא שמש ברבנות. אחרי מות הרא"ש נבחר ר' יהודה לרב במקום אביו. ר' יעקב היה חולה וחלש, והתפרנס בדוחק. מת בטולידא ספרד. במצבתו לא נזכרה השנה, רק התאריך י"ב תמוז.

רבי יעקב "בעל הטורים" קיבל מאביו כלל גדול בהוראה: על מחבר ספר דינים להביא ראיות לדבריו ולהצביע על מקורם, כדי שיוכל המעיין לעמוד על אמיתות דבריו. בעל הטורים ציין בספרו את מקורותיו, אף קבע מקום לדעות שונות כדי להעמיד את המעיין על חילוקי הדעות בין הפוסקים והמחברים, שלא כרמב"ם שהביא רק דעה אחת בלא לציין את מקורה ובלי להביא את החולקים עליה. בדבר נוסף נבדל "בעל הטורים" מ"משנה תורה לרמב"ם": הוא הביא בספרו רק את ההלכה הנוהגת בזמן הזה, בעוד שרמב"ם כלל בספרו גם את ההלכה שתנהג לעתיד לבוא.

פרה אדומה כשמה כן היא: פרה ששיער עורה אדום

כולו, "פְּרָה אֲדֹמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל", כלומר: פרה ללא מום ואשר לא שימשה מעולם כבהמת עבודה.

הכוהן היה שוחט את הפרה ולאחר מכן שורף אותה על כל חלקיה, ולתוך "שְׂרִפַּת הַפְּרָה" היה מוסיף "עֵץ אֶרֶז וְאֶזְבֵּב וְשֵׁנִי תוֹלַעַת" את אפר הפרה היה אוסף איש טהור "וְהָיִיחַ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהִיתָה לְעֵדוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת". את האפר היו מערבבים במים חיים ממקור נביעה טבעי, ובאמצעות אזוב- ככל הנראה ענף זעתר- היו מתיזים את מי הפרה האדומה על כל מי שנטמא מטומאת המת. התורה אינה מציגה הסבר או נימוק לשימוש באפר פרה אדומה לטיהור מטומאת המת, וקובעת: "זאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' לְאָמֹר". אך מדרש אגדה מסביר כי הבחירה בפרה אדומה נועדה לכפר על חטא עגל הזהב: "כך אמר הקדוש ברוך הוא: תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל".

"עין זויים היא למוזיקאים בלה- ותומכיה מאושר"

ואלה יעמדו על הברכה: גל בן דינה, מוריה בת בת-שבע, גל בן ציון, רון בן יגאל, יגאל בן סעדיה, בת שבע בת סעדיה, מנדי בן ימימה, יונתן בן לאה, שרית בת תמר, מישל בן שושנה, שרונה בת אילנה, בת ציון בת לאה.